

Apeldoorn, 29 november 2024

Betreft: Reactie op het wetsvoorstel Toezicht informeel onderwijs

Geachte heer/mevrouw,

Met deze reactie wil ik mijn zorgen uitspreken over het voorgestelde wetsvoorstel Toezicht informeel onderwijs. Hoewel ik het belangrijk vind dat er tegen haatzaaien, geweld en discriminatie wordt opgetreden, acht ik dit wetsvoorstel een te grote inbreuk op de vrijheid van godsdienst, onderwijs en vereniging, zoals vastgelegd in de Grondwet en internationale verdragen.

Mijn belangrijkste punten van bezwaar zijn:

1. **Ruime reikwijdte:** De definitie van informeel onderwijs is zodanig breed dat ook zondagscholen, kerkelijke verenigingen en andere religieuze en culturele activiteiten hieronder vallen. Dit is onnodig en kan leiden tot ongewenst toezicht.
2. **Inbreuk op grondrechten:** Het wetsvoorstel schept de mogelijkheid voor de Inspectie van het Onderwijs om toezicht te houden op geloofsgemeenschappen en te bepalen welke geloofsopvattingen wel of niet acceptabel zijn. Dit kan leiden tot een klimaat van wantrouwen en voelt aan als een vorm van 'zondagsschoolpolitie'. Met deze inbreuk op de vrijheid van godsdienst wordt een grens overschreden.
3. **Alternatieven beschikbaar:** Het bestaande strafrecht en andere regelgeving bieden al voldoende mogelijkheden om uitwassen in het onderwijs aan te pakken zonder dat dit nieuwe toezicht nodig is.

Ik maak mij grote zorgen over de gevolgen van deze wet voor de vrijheid van godsdienst, onderwijs en vereniging. Het wetsvoorstel wil overheidstoezicht mogelijk maken bij alle vormen van informeel onderwijs aan kinderen van 4 tot 17 jarigen terwijl de aanleiding was dat de overheid wil kunnen ingrijpen bij het aanzetten tot haat, geweld of discriminatie in Koranscholen en Chinese weekendscholen. Dat is niet proportioneel.

Onderwijs wordt in dit sleepnet te ruim gedefinieerd. Dit betekent dat vrijwel alle kerkelijke activiteiten voor kinderen, zoals catechisatie, zondagsschool, jeugdvereniging en mogelijk zelfs reguliere kerkdiensten, onder deze definitie vallen en dat kan en mag niet de bedoeling zijn.

De Inspectie voor het onderwijs krijgt te veel bevoegdheden om toezicht te houden op de naleving van dit verbod.

Het verbod is heel vaag geformuleerd: "aanzetten tot haat of discriminatie". Wat de ene persoon als een uiting van zijn geloof ziet, kan door een ander als discriminatie worden beschouwd. De overheid krijgt hierdoor de mogelijkheid om te bepalen welke geloofsopvattingen wel of niet acceptabel zijn. Haat en discriminatie kunnen heel gemakkelijk een politieke interpretatie krijgen.

Het wetsvoorstel is ongrondwettelijk, aangezien voor het eerst in onze parlementaire democratie de overheid zich inhoudelijk kan gaan bemoeien met de inhoud van kerkelijk onderwijs.

Het is een vergaande inbreuk op de vrijheid van godsdienst en vereniging. Kerken en kerkelijke vrijwilligers worden beperkt in hun vrijheid de boodschap van de Bijbel zonder reserves aan jongeren te vertellen. Zij kunnen te maken krijgen met lasterlijke meldingen, dossiers over hun onderwijs en religieuze opvattingen, bezoeken, bevragingen en zelfs een verbod om nog onderwijs te geven. Iedereen, dus niet alleen een bevoegde instantie, die een schending van het gebod vermoedt, kan melding doen bij de Inspectie. Zo kan de zondagsschoolleraar of catecheet of trainer vogelvrij worden.

Deze wet getuigt van wantrouwen naar de samenleving en al die vrijwilligersorganisaties voor het vormen van kinderen. En van een groot vertrouwen in de staat (die mag zelfs bepalen wanneer opvattingen onacceptabel zijn) terwijl de overheid ook nogal eens fouten maakt.

Een inhoudelijke norm voor het informeel onderwijs, met een vorm van toezicht, hoe onschuldig ook geformuleerd, betekent altijd een inperking en normering die onzekerheid geeft en die de onbekommerde vrijheid en gedrevenheid van de informele onderwijzers en vrijwilligers aan banden legt.

Ik verzoek u daarom dringend om de gevolgen van dit wetsvoorstel te heroverwegen en te waarborgen dat de vrijheid van godsdienst en vereniging niet wordt beperkt door onnodige regulering.

Met vriendelijke groet,
S.C. Bos
Nocturnestraat 10
7323 LC Apeldoorn